

OTSUS

04.01.2023 nr 5-5/2023-001

Koondumisele nr 53/2022 Auto-Bon Oy / LänsiAuto Drive Oy ja Länsiauto Oy ettevõtja osa loa andmine

1. Koondumine

Konkurentsiamet on saanud 06.12.2022 koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Auto-Bon Oy (registrikood 1068382-9) ja Länsiauto Oy (registrikood 0288756-9) 28.11.2022 aktsiate ostu-müügilepingu (*Share Sale and Purchase Agreement*) 100% LänsiAuto Drive Oy (registrikood 0101067-3) emiteeritud ja käibel olevate aktsiate ostmiseks. Samuti sõlmisid Auto-Bon Oy-ga samasse kontserni kuuluv AutoHalle OÜ (registrikood 10283692) ja Länsiauto Oy 28.11.2022 müügilepingu (*Agreement on Transfer of Business*) Länsiauto Oy ettevõtja osa omandamiseks, milleks on Opeli müügi- ja teeninduskeskus (aadressil Veesaare tee 5, Peetri 75312 Harju maakond).

Tehingute tulemusena kuuluvad LänsiAuto Drive Oy ning Länsiauto Oy ettevõtja osa (Opeli müügi- ja teeninduskeskus) äriühingu Auto-Bon Oy valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil ning ühtlasi ettevõtja osa omandamisega KonkS § 19 lõike 3 tähenduses.

Konkurentsiamet avaldas 09.12.2022 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Auto-Bon Oy, LänsiAuto Drive Oy ja Länsiauto Oy.

Auto-Bon Oy on Soomes registreeritud äriühing, mis kuulub Scandy Holding Ltd kontserni, mille üle omab lõppastmes valitsevat mõju füüsiline isik George Bassadone. Kontserni kuulub ka Bassadone Automotive Nordic Oy, mille tütarettevõtjad tegelevad

Peugeot, Citroën, Hyundai, Suzuki, Isuzu ja SsangYong kaubamärki kandvate sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite (edaspidi tarbesõidukite) hulgi- ja jaemüügiga Baltikumis.

Eestis omab Auto-Bon Oy valitsevat mõju järgmiste ettevõtjate üle:

- AutoHalle OÜ, mille põhitegevuseks on uute ja kasutatud Citroën, Honda, Hyundai, Isuzu, SsangYong ja Suzuki kaubamärgiga sõidukite ning tarbesõidukite ning nendega seotud varuosade ja autotarvikute jaemüük. Lisaks tegeleb AutoHalle OÜ sõidukite hoolduse ja remondiga. AutoHalle OÜ tegeleb ka Citroën kaubamärgiga sõidukite ja tarbesõidukite rentimisega. AutoHalle OÜ-l on kolm jaemüügikohta, kaks neist Harjumaal (aadressil Jälgimäe tee 1, Tännassilma, Saku ning Paldiski mnt 100, Haabersti, Tallinn) ja üks Lätis, Riias (Biķernieku iela 145).
- AutoHalle OÜ tütarettevõtja Linamäe 1 & 1A OÜ, mille põhitegevuseks on enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus.
- Bassadone Baltic OÜ, mis on valdusettevõtja.
- Bassadone Baltic OÜ tütarettevõtja Auto-Bon Baltic OÜ, mille põhitegevuseks on uute Citroëni ja Peugeot sõiduautode ja tarbesõidukite ning nendega seotud varuosade ja autotarvikute import ja hulgimüük Eestis, Lätis ja Leedus.

LänsiAuto Drive Oy on äriühing, mille üle omab koondumise eelselt valitsevat mõju LänsiAuto Oy. LänsiAuto Drive Oy tegeleb Opel kaubamärgiga sõiduautode ja tarbesõidukite ning nendega seotud varuosade ja autotarvikute impordi ja hulgimüügiga Soomes ja Baltikumis.

Länsiauto Oy on Soomes registreeritud ettevõtja, mille põhitegevuseks on uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning varuosade jaemüük, samuti mootorsõidukite hooldus ja remont Eestis ja Soomes. Eestis tegutseb Länsiauto Oy jaetasandil Länsiauto Oy Eesti filiaali kaudu (Opeli müügi- ja teeninduskeskus aadressil Veesaare tee 5, Peetri, Harju maakond).

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Auto-Bon Oy tütarettevõtja Auto-Bon Baltic OÜ ning LänsiAuto Drive Oy tegelevad sõiduautode ja tarbesõidukite impordi ja hulgimüügiga. Samuti tegelevad Auto-Bon Oy tütarettevõtja AutoHalle OÜ ning Länsiauto Oy sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügiga. Koondumise osalised tegelevad ka varuosade ning autotarvikute jae- ja hulgimüügiga, kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügiga ning sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondiga. Seega esinevad koondumise osaliste tegevustes Eestis järgmised horisontaalsed kattuvused:

- uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja autotarvikute hulgimüük;
- uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja autotarvikute jaemüük;
- kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük;
- sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont.

DataCenter koostatud ülevaate¹ kohaselt oli 2021. aastal Eestis registreeritud uute sõiduautode ja tarbesõidukite arv 26 806 sõidukit. Koondumise osaliste poolt 2021. aastal registreeritud uute sõiduautode ja tarbesõidukite arv hulgimüügitasandil kokku oli [...], sellest Auto-Bon Oy kontserni kuuluvate ettevõtjate osakaal oli ligikaudu [10-20]% ning LänsiAuto Drive Oy ja Länsiauto Oy ettevõtja osa osakaal ligikaudu [0-5]%. Eeltoodust tulenevalt kujunes koondumise osaliste ühiseks turuosaks uute sõiduautode ja tarbesõidukite hulgimüügil ligikaudu [20-30]%. Kuivõrd turuosade arutamise aluseks on sõidukite registreerimisandmed ning sõidukite tegelikud müügid võivad olla väiksemad, võivad ka vastavad turuosad olla esitatust madalamad.

Kuna koondumise osaliste ühine turuosa uute sõiduautode ja tarbesõidukite hulgimüügil moodustas 2021. aastal üle 15%, on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses. Geograafiliselt vaadeldakse konkurentsiolukorda uute sõiduautode ja tarbesõidukite müügil Eestis.

Lähtudes asjaolust, et uued sõiduautod ja tarbesõidukid läbivad nii hulgimüügitasandi kui jaemüügitasandi, arvestab Konkurentsiamet ka jaemüügitasandi kogumahuks 2021. aastal 26 806 sõidukit. Auto-Bon Baltic OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate müüdud sõiduautode ja tarbesõidukite arv jaemüügitasandil oli [...] sõidukit ehk osakaaluna [0-5]%. Omandatav äriüksus alustas sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügiga 2022. aprillis (müük [...] sõidukit ehk osakaaluna [0-5]%). Eeltoodust tulenevalt kujuneb koondumise osaliste ühine turuosa uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügil väiksemaks kui 5%.

¹ DataCenter (Internetas Visiems, UAB) koostatud ülevaade Balti riikides perioodil 2017-2021 registreeritud uute sõiduautode (M1) ja väikeste tarbesõidukite (N1) kohta.

Samuti tegelevad Auto-Bon Oy Eestis tegutsevad tütarettevõtjad (AutoHalle OÜ, Auto-Bon Baltic OÜ) ja LänsiAuto Drive Oy ning Länsiauto Oy ettevõtja osa sõiduautode ja tarbesõidukite varuosade ja autotarvikute impordi ja hulgi- ja jaemüügiga Eestis, seega tekib koondumise osaliste tegevuste vahel vertikaalne seos.

Sarnaselt Konkurentsiameti varasemale praktikale² ei hinnata ka käesoleva koondumise puhul varuosade ja autotarvikute hulgi- või jaemüügi kaubaturgid eraldi, vaid hinnatakse koos uute sõidukite hulgi- või jaemüügiga.

Lisaks kattuvad koondumise osaliste (AutoHalle OÜ ja Länsiauto Oy) tegevused horisontaalselt kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügil. Kasutatud sõiduautode jaemüügiga tegeleb Eestis väga suur hulk erinevaid äriühinguid. Samuti konkureerivad antud turul ettevõtjatega eraisikutest müüjad, kes reklaamivad autode müüki meedia vahendusel (nt veebiportaalides). Transpordiameti andmetel³ registreeriti Eestis 2021. aastal 29 208 kasutatud M1 (sh M1G) ja N1 (sh N1G)⁴ kategooria sõidukit, millest koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate müüdü sõidukite arv oli [...] ehk osakaaluna ligikaudu [0-5]%.⁵

Ühtlasi tegelevad koondumise osalised (AutoHalle OÜ ja Länsiauto Oy) sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondiga. Sarnaselt Konkurentsiameti varasemale praktikale⁶, kus märgiti, et sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi geograafiline käibimise ala võib üldjuhul olla lokaalsem piirkond kui kogu Eesti, hinnatakse ka käesolevas otsuses konkurentsiolekorda kitsamalt Tallinnas ja Harjumaal. Tuginedes Statistikaameti andmetele⁷ oli sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kaubaturu kogumaht 2020. aastal (2021. aasta andmed ei ole käesoleva seisuga avalikult kättesaadavad) Tallinnas ja Harjumaal ligikaudu 156,6 miljonit eurot. Auto-Bon Baltic OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi müügi käive oli ligikaudu [...] miljonit eurot, mis moodustab sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kogu müügitulust ligikaudu [0-5]%.⁸

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva

² Vt viide 1.

³ <https://transpordiamet.ee/soidukite-statistika>

⁴ M1 kategooria (sõiduauto) on sõiduk, millel lisaks juhiistmele ei ole rohkem kui kaheksa istekohta. N1 kategooria (kaubik) on sõiduk, mille täismass ei ületa 3,5 t. G-tähega tähistatakse teatud nõuetele vastavaid maastikusõidukeid.

⁵ Omandatav äriüksus alustas kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügiga 2022. septembris, müüdü sõidukite arv [...] (osakaaluna [0-5]%).

⁶ Konkurentsiameti 14.10.2019 otsus nr 5-5/2019-056 VEHO Oy Ab / aktsiaselts SILBERAUTO ettevõtja osa, Silberauto Eesti AS ja Silberauto UAB

⁷ www.stat.ee Tabel KM0021, Kaupade ja mootorsõidukite hoolduse ja remonditeenuste müük piirkonna järgi

⁸ Omandatav äriüksus alustas sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondiga 2022. aprillis, müügitulu ligikaudu [...] eurot (osakaaluna [0-5]%).

seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste äritegevuste vahel tekib horisontaalne kattuvus uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja autotarvikute hulgi- ja jaemüügi osas Eestis, kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi osas Eestis ning sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi osas Harjumaal.

Uute sõiduautode ja tarbesõidukite müügiga ning varuosade ja autotarvikute müügiga tegeleb lisaks koondumise osalistele mitmeid ettevõtjaid. Eestis 2021. aastal müüdnud sõidukitest olid koondumise osaliste kaubamärkidega Peugeot (7,64%), Citroën (7,61%), Hyundai (3,61%), Opel (2,14%) jt. Suuremad konkurendid müüsid kaubamärkidega sõidukeid järgnevalt: Toyota 17%, Škoda 12%, Volkswagen 8%, Renault 7%, Kia 7%.

Kasutatud sõidukite jaemüügiga tegeleb Eestis hulgaliselt äriühinguid, näiteks Amserv Grupi AS, ABC MOTORS AS, Moller Auto Tallinn OÜ, Osühing Moneklar (veebiportaal mobile.ee). Samuti müüvad kasutatud sõidukeid eraisikud, kes reklaamivad autode müüki veebiportaalides.

Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse- ja remondiga tegeleb mitmeid ettevõtjaid. Koondumise osaliste peamised konkurendid Harjumaal on näiteks Amserv Grupi AS, Moller Auto Tallinn OÜ, aktsiaselts INFO-AUTO ja Aktsiaselts Auto 100.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Auto-Bon Oy ja LänsiAuto Drive Oy, Länsiauto Oy ettevõtja osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 04.01.2023 otsuse nr 5-5/2023-001
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja jäetud
ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud
nurksulgudega.*

5

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 19.01.2023